

ПРОТОКОЛ

за събранието среща проведено с другаря Бабочкин
на 16. II. 1951 год.

БОЯН ДАНОВСКИ:.... В миналото грижата да се предава опита от по-старите на по-младите почти изостана. Вярно, че влизаха млади хора в театъра, но това ставаше неорганизирано, стихийно. Редовни грижи за подрастващите млади кадри нямаше. Тази грижа се задълбочи след 9 септември. Основа се школа, която после се превърна в четиригодишно висше училище. Всичко това, другари, създаде едно значително придвижване ~~на младите кадри~~ напред по пътя на грижите за младите театрални кадри, без да се хвалим с това, че опита с развитието на театралните кадри сме много добре. Установи се най-напред, че всички млади кадри завършили ще преминават през Народния театър и после ще задоволяват нуждите от театрални кадри в страната. Но може ли Народния театър да закрепят младите кадри влизащи в него, така че те след своя стаж да се смятат за готови актьори и през какви грешки минахме в тая насока? Традиция истинска в това отношение нямаме. Ние трябваше доста да търсим между двете крайности, т.е. заемане на младите кадри изцяло с отговорни роли, или пък другото - по-внимателно, по-предпазливо пущане младите кадри на сцената, защото при занаятчийското отношение към театъра има опасност от това, младите актьори да се заловят за шампи и да не могат да растат в своята работа. Докато бях аз в театъра много често се отбелязваха тези колебания.

След 9 се забеляза едно значително задоволяване на нуждите от актьори. Може да се изредят редица имена на хора израсли от младите. Има един болен въпрос. Има ли не заети хора? - Има. Добре ли е това? - Не! Главно обвинението срещу управлението и Директора върви по тази линия. Неправилно се иска известна уравниловка в това отношение. Такава уравниловка е вредна в театъра, пък и във всяко разклонение на човешката дейност. Принципно винаги ще има хора, които искачат напред и други, които по-бавно се придвижват.

Професионално израстване. В какво се състои това професионално израстване и квалификация? Безспорно ние на може да не говорим и за политическото израстване и просвета. В това политическо израстване не можем да се похвалим с добра организация, а също може да се каже и за професионалната квалификация. Какво е участието в масовите сцени и значи ли участието в малки роли някакъв успех?....

Вие знаете, че първите две години ние имахме съботни беседи с младите. Опитавме се да създадем няколко кръжока - № 1, № 2 и № 3, където работиха пиеси, а имаше един кръжок, който се занимаваше с дикция и постановка на глас. Създаде се Филиал, замислен така: един млад състав от 30 души да се поткрепя всяка година от двама трима млади, беше замислено да се търсят силни революционно-прогресивни пиеси. Да се лекуват ония занаятчийски остатъци, които все още не могат да се заличат останали от миналото. Най-последен друг начин за работа и професионална квалификация. По всички тези линии какво е направено? Какво можехме ние да направим за професионалната квалификация на младите работещи на репетициите? - Аз намирам, че далеч не се постигна едно нещо: да се придвижи напред основния творчески метод на театъра. Да можем да кажем, - ето, ние правим първия опит и ето какви резултати дава - реалистичен метод. Освен това младите кадри усвоиха добрия, здравия опит на по-старите, не усвоиха друго - да не спират там, а да вървят напред. Може би пречката за това беше и липсата на роли, а също така и борбата за роли, просто казано - мисъл, желание и питане: ще се добера ли до дадена роля, а не ще я постигна ли?

Какво се получи с кръжоците? Някои се опитаха да вършат лабораторна работа, за да разширят и познанието и умение то на младите. Според мене опита на кръжоците не успя. Едната причина е неорганизираността на кръжоците, втора причина е, че режисьорите изоставиха кръжоците и трета причина са нашите нрави в театъра. Затова тази форма на квалификация на младите кадри не може да вирее. Какъв резултат даде опитът с Филиала? Другарят Бабочкин каза: "Вие напразно държите два театъра. Такъв опит да се отделят младите, които да работят по-ентовно измено и т. н. при нас пропадна"... Една истина, другари, успяхме ли във Филиала да работим по нов начин? Така, че не само роли да се правят, а и идуологически да израстнат актьорите. И аз не знам дали могат да се възкресят времената на първата и втора студии на Московския театър. Една труппа за млади и стари. Това е мнението на другаря Бабочкин. Все пак Филиалът беше едно търсене. Първо Филиалът закрепил няколко млади таланта и второ театърът завоева нова публика....

Вероятно ще трябва в нашия театър да се предприемат редица организационни мерки и да се започне основна работа с млади и стари в театъра.

Ние трябва да си дадем сметка до къде сме стигнали в театралното творчество, като търсене на метод на социалистическия реализъм. Аз мисля, че оптимизъм и оптимизмът са еднакво вредни в това отношение. Театралният колектив е на правилен път, на правилни позиции, които правят театъра мощно оръдие за преобразуване на хората. Ние трябва да си дадем сметка, че по отношение на овладяване реалистичния метод на работа сме твърде много назад. Много неща ни са известни теоритически - ние тук на съботните беседи сме поставяли какви ли не въпроси. Ние освен това четем, следим дискусиата около метода на Станиславски, но това, което със жажда очаквахме, това беше идването на един изключително даровит човек на театъра, какъвто е другаря Бабочкин. Сега ясно виждаме къде сме изостанали в метода и кои е пътя за придвижване напред. Сега не остава нищо друго за актьорите и режисьорите на театъра, освен да се придвижат напред. Трябва да се намери начин за квалификация на младите. Първо - трябва ли младите да се хвърлят в големи роли? И второ има ли големи и малки роли?

Трябва да установим освен това какви други форми на работа трябва да възприемем в нашата педагогическа работа, т.е. да продължим учението, влизайки в театралната работа.

Така виждам нашия път, и е то сега е дошел др. Бабочкин който много и много ще ни помогне да си поправим грешките и да направим голяма крачка напред, специално по отношение на младите кадри.

БАБОЧКИН: Аз мисля, че докладът на др. Бановски, доколкото го разбрах, е все пак добър, но при все това теоритичен. Аз мисля, че трябва да поставяме практически въпроси. Аз 40 дена съм в театъра и заварих младежта във Филиала. Това е съвсем неправилно по отношение на актьора, на колектива и на публиката. Трябва да има един колектив. Въпросът за ролята на младите трябва да се постави много остро, особено във вашия колектив. Вчера вие погребяхте ваша другарка. Ние не можем да се задълбочаваме, но е ли това един политически въпрос пред вас? Според мене - да.

Аз долових от изказването на Данодски, че значението на актьора в демократическите страни е обществено. Значи колективът трябва да има обществено лице, в колектива трябва да се засягат такива въпроси, които да изключват подобни случки. Аз виждам извесна тъга в колектива. Защо? Работите в театъра, вие имате право, да работите. В нашата конституция е казано:

"Всеки гражданин има право на труд" - от това право трябва да се възползува всеки. Значи, дирекцията на театъра трябва да осигури работа за всички. Но значи ли, че всички присъстващи могат да претендират за първо място? Разбира се - не. Но във всеки случай да знае своята перспектива има право всеки и ръководството на театъра трябва да не скрива тази перспектива. Разбира се, много другари няма да се задоволят, но тѣга няма да има. Понеже има други театри, където могат да отидат да работят.

За производствената работа. Ако в двата театра за сезона се репетирват десет пиеси.... Пиеси трябва да се репетират сериозно. Преди всичко трябва да стои въпроса за щателната подготовка на всеки спектакъл, така че времето за подготовка на спектакъла за 5 месеци/и никога два месеци както тук/ да увеличи качеството на спектакъла. Стана дума за режисьорската работа. Аз мисля, че въпроса може да се постави пред ръководството на театъра, но аз не виждам нито един млад режисьор, освен Сашо Стоянов и Островски. Ако има такива режисьори, вие може да използвате всяко време за работа с младите режисьори. Вие, според мене, имате право да искате от дирекцията едно събрание, където можете и трябва да поставите редица въпроси, като например: какви са у нас перспективите, как може да се уреди педагогическата работа и един път седмично да устройвате семинар по актьорско майсторство, въпроса за ролите и т.т. Театърът стои на правилен път, театър реалистичен имащ за цел идейното възпитание на зрителя. Вие твърде добре сте се научили на естествен диалог, но нямате достатъчно ясна дикция. Нашата работа във всяко отношение трябва да продължи. Послушайте как Зорка Йорданова говори. Тя владее езика и има ясна дикция. Да се преведе актьорския текст на актьорски език това не става без задачи, целта е да се доведе актьора до действие. Вие можете да поставите от душа всички ония въпроси, които ви възбудят във връзка с вашата професионална квалификация, а след това аз ще прегледам стенограмите.

ДЖУНОВ - поставя въпроси за професионалната ни квалификация.
ДАНОВСКИ - Много жалко, че др. Бабочкин не може да остане, но ето с идването му ние виждаме нашите грешки. Ние не можем да достигнем др. Бабочкин за два три месеца, но не можем ли да се помъчим да работим? Дайте да видим кое точно ще искаме да научим и кое да поправим! Второ, съгласни ли сте с това, което каза другаря Бабочкин - той е от малко време в нашия театър и не познава добре нашата работа - на сезона да се играят по две роли.

репетирани по четири месеца. Това, което ще кажете вие във вашите изказвания, може да се влее после като път в нашата работа. БЕЛКА БЕЛЕВА - За мене лично е достатъчно да играя една средна и една малка роля на сезон. Др. Бабочкин непрекъснато говори за действеност на сцената, а точно това на нас ни липсва. Ние просто така на бързо минаваме ролите. Да искаме на др. Бабочкин да ни научи на това, именно - как да действваме. По въпроса за педагогическата работа при нас може да се каже че при една пиеса все пак се изхожда от това - да се изготви спектакъла, а не да се работи над актьорите.

МАСАЛИТИНОВ: Др. Бабочкин каза, че младите хора почти всички умеят да бъдат естествени на сцената, но в деянията си са неестествени. Аз мисля, че тук вината е у самите млади. Задайте си въпроса - вие работите ли над себе си - Не! Аз виждам, че Виктор Георгиев сега разбира и работи над своята дикция. Аз като режисьор констатирам, че у младите няма домашна работа. На всяка репетиция актьорите идват, за да продължат предидущата. Това не е нормално и растежа на актьора се забавя. Вие сте учили в школата, в академията, но, разбира се, при това количество на студентите, мъчно може да се работи в всички. Ето и първата причина за този бавен растеж на младите актьори.

ДЖУНОВ: Другаря Масалитинов е прав. Малко работим над себе си другари. Забелязах на репетицията на "Село Борово", такъв случай: младите актьори бъркат текста, не внимават на сцената, докато др. Стефан Савов по-възрастен от нас актьор, съсредоточен и с готов текст се явява на репетиция.

ТАНЯ МАСАЛИТИНОВА: Аз искам да се искажа върху същото - липса на домашна работа. Верно е, че дикцията не върви. Сега не знам в кого е точно вината, как да кажа, нямам основа в школата, когато имахме един прекрасен преподавател - Роснер, вие в академията нямахме възможността да работим с него, но въпросът за дикцията не е основен въпрос. Страшно е да имаш малко работа в театъра. Аз не съм доволна от нашите репетиции. Някък много леко, леко минаваме всички. Тази работа не е къртовска, а трябва да има къртовска работа в театъра. Много способни млади, които биха могли много да дадат, понеже режисьорите се задоволяват от малко - малко дават. Малко се мъчим. Малко правим да се намери, по който всеки да даде максимум от себе си. Аз смятам, че ние някъкси сме недостатъчно свързани с хората отвън. Преди известно време бях на конференцията и за пръв път се сблъсках с различни хора.

Едно такова сопозливо окъсано момче се искажа така хубаво, че аз останах с отворена уста. Не съм чула до сега никой от нас да се искажа така хубаво.

ДЖУНОВ: За сетен път, другари, се уверявам че нашето управление няма добро отношение към организацията. Ето, нека говорим и по този въпрос. Беше насочена репетиция на "Гласът на Америка" с Димитър Учкунув и Лили Шопова, които самостоятелно са готвили ролите си от същата пиеса и се явяват пред Художествения съвет за да се реши да бъдат ли пуснати да играят илиж не. На същата репетиция, като председател на Младежкото дружество, пожелах да присъствувам и разбера какво са направили тези наши другари в самостоятелната си работа. След като другаря Дановски ми реши да остана, десет минути след това др. директор ме изгони от репетицията със следните думи: "Какво е това жерание да ми се бъркате в производствената работа". - Да видим как стои въпросът за грижите за младите кадри при нас. Пиесите се разпределят с оглед на това по-лесно да се приготви спектакълът, в зависимост от това и кой актьор ще се справи по-лесно с ролята. Така, че всеки режисьор си има предварително опитани актьори, с които работи. За тези хора грижи по необходимост се полагат., за останалите може направо да се каже, че не се полагат никакви грижи, не се работи с тях и естествено те не се развиват, а изостават в производствената работа. По въпроса, който др. Дановски постави, дали бива младите хора да се впусчат в големи роли и дали това няма да им вреди, мисля, че др. Дановски изпада в противоречие. Та именно в големите роли израстват младите наши другари като: Раданов, Карамитев, Георги Попов и др., беспорно всички ние големи роли не можем да играем, но опитаите. Обикновено при нас е така: едни играят големи роли други играят малки роли, а трети - никак не играят. Изхождайки от това, грижи системни за израстването на младите актьори и създаване на кадър в театъра няма. От друга страна не бива актьори като Раданов, Попов, Карамитев да се включват в всяка пиеса и с това преуморяват, а други, оставени на произвола, да стоят и гледат само репетициите. В репетициите няма организация. Това е изцяло вина на управлението на театъра, актьорите не уплътняват времето си. Ето, по тези въпроси да поговорим другари. Да бъдем наясно и в отношенията си с управлението на театъра.

УЧКУНОВ - Другари, аз съм във Филиала от основаването му до сега. За пръв път поисках да заслужа парите, които получавам. След дълго чакане, насрочва се репетиция/поисках бях дубльорство на ролята на Кид в "Гласът на Америка"/роля която бях играл в театъра в Кюстендил при гостуването ми в този театър/Режисьорът не ни беше видял по-рано нито веднаж. Не бяхме репетирали с партньори. Залата беше разхвърлена. Художественият съвет се намирал на една крачка от нас. Ето такива бяха условията, при които излязохме пред художествения съвет.

МАТОНА: Винаги се говори за това, че има много жени в театъра, но никога не се задава въпроса така: дали тия които играят израстват в пиесите. Например - Славка Славова винаги ли ще играе деца: а също и Раданов, дават му еднакви роли и на края се получава факта, че го сменяват от роля под предлог, че си ступил ръката. Когато се говори за кадрова политика, трябва да се има предвид, че и за тия, които играят роли, управлението не се грижи да израстнат. Гледаме как др. Бабочкин работи с артистите и как просто вади възможностите им. Др. Джунов каза нещо за отношението на дирекцията към нашата организация. Тази година решихме да намерим пиеса, която да се играе от младите. Тази пиеса щеше да се постави от др. Прохаскова, но дирекцията направи всичко възможно да не се реализира това желание. По повод тези наши инициативи др. Директор се беше изказал така: "Група млади актьори, които без работа, които без работа искат да поставят пиеса". Пиесата беше дадена на друг театър и по този начин нашето хубаво начинание пропадна.

АРАБОВ: Във всеки институт има иерархия. Я да ни хване здрава ръката да видим къде ще кръшнем. Липсата на плановост е най-голямата причина за лошото управление в театъра. Едно се обявява за репетиране, а друго се репетира. Заменят се актьори едни с други и никои не казва защо се прави тази замяна. Значи, разпределението трябва да става така, че да не става нужда да се заменят после актьорите.

МИЛА ПАВЛОВА: Кое е по-важно: режисьорът да си направи представление, или да се подпомогне актьора в неговото развитие. Искам да знам каква е политиката на театъра по този въпрос.

ВИОЛЕТА НИКОЛОВА: Ето какво е отношението на актьорите към изкуството: в "Село Борово" се говори на англо-френски и се правят разни шегички. Аз обръщам внимание, не е управлението, което ще го измени, а ние.

КОШНИЦКА: До сега не чух никои да заговори по този въпрос: въпросът за повишението. Днес една наша колежка ми задава въпроса: "Защо са повишени някои наши другари - защото играя роли или защото са направили роли?". От две години от както съм в театъра съм забелязала едни и същи да играят големи роли и едни и същи малки роли. Кога ще си дадат сметка за това нещо?

БЕКА АВРАМОВА: Другари, как може партийния секретар да отсъства от театъра, да стои в провинцията. На всякъде се говори за ръководната роля на партията. Каква организация на ДСНМ можем да имаме когато председателя на дружеството отсъства от театъра цели шест месеци. Ето, върху това трябва да се обърне внимание. Др. Бабочкин каза, че в съветския съюз пиесите се репетират най-малко по четири месеца, а у нас - месец и половина, два. Ето, никога у нас не достигат до подробности. Др. Дановски каза, че някои наши другари са израстнали, аз не съм съгласна с това. Те имат прекрасни сценични данни, но тъпчат на едно място.

ДАНОВСКИ: Намирам, че се задават интересни въпроси. Др. Бабочкин ще ни даде възможност да разрешим тези въпроси. Същото може да се каже и по въпроса за организация, впрочем, за дезорганизацията в театъра. Всичките ни условия и таланти ще отидат напразно ако ние не можем да си организираме време. Аз съм против Управлението на театъра. Организацията на моята работа е свързана с организацията на техническия персонал, на дирекцията и т.н. Ами това, което разправя Коста Цонев относно отношение на актьори ли? Това е едно неправилно отношение. За всичко това голяма отговорност носиме ние, а носите и вие. Погледнете в много случаи какво представляват някои изказвания. В известно отношение те са завист. Трябва организация, издигане на възискателността към себе си и скромност. В много изказвания липсва и елементарна критика. Организация, възискателност и скромност, а след това ще търсим вече задоволяване. Вие ще искате от нас режисьорите: какво научихте от съветския режисьор, по-малко занаятчийско отношение и второ колко малко познаваме живота. Ето, другари, Бабочкин познава живота: познава войната, познава мира. А какво знаем ние за същия този живот.

ДЖУНОВ: За да бъдат резултатите от едно такова събрание конкретни и полезни, предлагам днес да не приключим събранието да го продължим в понеделник. Не е достатъчно да кажем по-малко и да си направим критики и самокритика, а трябва и поръчки да се направят, предложения, които ние ще предложим на Дирекцията. Смятам събранието за закрито.

Продължение на събранието на 17 февруари 1950 год.

МИРОСЛАВ МИРОСЛАВ МИНДОВ: От изказванията на моите другари две неща правят остро впечатление - първо, моите другари протестират против това, че не им се дава работа. Второ, повечето другари се исказаха, че са неправилно насочени към работата и са неправилно оценени техните способности. Изключително всички протестират против това, че грижа за кадрите не съществува, или ако съществува такава, то тя е неправилна. Много от изказванията в този дух говорят за аномалия в работата с младите в театъра. Има недоволство не само между младите артисти. Такива има и сред по-възрастните наши колеги. Може ли да се премахне това недоволство? Според мен то трябва да се премахне. Моето мнение е, че в театъра кадрова политика не съществува. Самите протести на младите говорят за това. В театъра липсва педагогичен подход към младия, неукрепнал творец. Не правилно някои млади артисти се отрупват с големи не по силите им роли, а други са съвсем без роли, а другите са съвсем без роли. Разбира се, аз не съм против насърчаването на най-талантливите но мисля, че грижи трябва да се полагат и за израстване и на по-слабите. На всички. Тогаваш недоволните ще бъдат по-малко, а и резултатите ще бъдат по-добри. Давам следното предложение: нашата младежка организация да установи здрава връзка с партийната организация и ръководството на театъра и се създаде план за работата на младите. Не на всеки млад артист трябва да се каже истината за неговите творчески възможности и да се насърчава в кръга на своята възможности. Опитите с младите да не се изчерпват с една роля, а да продължат до тогава, докато има видими резултати. Изискванията от младите да бъдат много по големи. За работата на младите с др. Бабочкин мисля, че другаря Бабочкин трябва да работи с всички млади. Младите имаме много, много въпроси не разрешени в съзнанието ни, които са пречка в нашата практика. Във всеки занаят и във всяко изкуство има проста аритметика. Например: как др. Бабочкин или някой от нас подхожда за изграждането на своя образ. Коя е проверката за направена или провалена роля, тъй като някои режисьори харесват направеното а публиката не я одобрява и обратното.

ЛЪЖЕВ: Как е разрешен въпросът със завършилите театралното училище в Съветския съюз? Смята ли др. Бабочкин за правилно съобразно с нашите условия, стажант-артистите да завършат своя стаж със испитна пиеса? Ако това е правилно трябва ли тази пиеса да бъде декоративно оформена от театъра или не?

Второ: какво конкретно е неправилно в пиесата "Гимназисти" и трябва ли да се играе в сегашното и състояние и изправими ли са грешките ѝ? Трето: как се приемат артисти в театъра в Съветския съюз, какъв е критерият за художественото ниво на един артист и какъв е конкретно критерия един артист да влезе в състава на Малий театър. В театъра не се чувства здравата ръка на Партията. Всички въпроси, които са се подигари до сега на младежки събрания са оставали неразрешени, сякаш не са се повдигали никога.

ЕМИЛ СТЕФАНОВ: Другари, един от основните недъзи на нашата работа в театъра, недъг, който фатално влияе на възпитанието на подрастващите кадри, аз смятам, че е липсата на истински художествен авторитет, липсата на единство и центровка на нашата работа. Художественият и режисьорски съвет до сега още действуват като административни единици до голяма степен. Решенията и преценките им са винаги нестъбилни, подлежат рано или късно на някакви промени. Личните и обществени отношения на членовете на тези съвети са още нездрави. С боржуазни астигци, с много фалш. Счита се, че режисьор ако сгреша трябва по-лека критика за да не му се накърни авторитета на художник. За това именно се е получило и това деление на те и ние между артисти и художествено ръководство, между артисти и управление. Младите са неспокойни и от друго едно явление. Нашите режисьори работят всеки със строго определен кръг актьори, със своя трупа. Това са пообиграни по схватливи и пъргави младежи, които лесно отстояват при режисьорски неподготвеност за репетиция. Това навярно в целия колектив отстояването на всички млади дава ново процентно участие в производството. Препоръката ми е: тези отношения на ръководните другари в тяхната индивидуална работа с младите да се надникне по-отгоре, например ЦК на ДСНМ или ЦК на Партията, строго да искат отчет за развитието на всеки млад човек поотделно. Ето нещо по-подробно, което ми прави впечатление, че ние не сме достатъчно при работата на сцената - общуването. У нас няма още убеждението, че да направиш образ, да мислиш да действуваш, да живееш на сцената само за съидейника си. Да прави всичко за него. И когато той прави същото за тебе, двата образа съвсем естествено и ярко се оформяват. Повод за да говоря така ми дава злополучната работа с "Влакът от север", както е известно станаха много промени, корекции и недостойни поправки по работата с пиесата. Злополучно е причинено за мене главно от мене недомисляне при почването на работата/разпределянето на роли, организации на репетиции и пр.

от липса на отговорност от режисьора по-късно. Такова е мисля мнението на всички участващи в пиесата. Работата с др. Бабочкин предлагам да протече така: занимавайки се с нас, събиране на групи или всички заедно, практически върху откъси от пиеси, които демонстриращите участвуват, да ни се покаже какво значи да действуваш. А тези други ри, които не участвуват в пиеси и другаря Бабочкин не е имал възможност да ги види на сцената, специално сами да се подготвят за демонстрация с монолози и диалози.

БЕКА АРАБОВА: Аз съм от малко време в театъра затова и впечатленията ми са по-малки. Поставя се въпроса за младежките кадри в театъра. Тук въпросът не може да се разглежда изолирано от състоянието на целия театър и неговата организация. Навсякъде нашия обществен живот се истъква нашата Партия. А у нас, и театъра, това съвсем не е така. За състоянието на партийната ни организация и за нейната роля в театъра може да се съди по факта, че Партийният ни секретар беше командирован за пет месеца в провинцията.

И всеки логично мислящ човек не може да не си зададе въпроса случайна ли е тази командировка. Председателят на ДСНМ също беше командирован в провинцията, ДСНМ също беше обезглавена и не можеше да води свой стегнат организационен живот. Аз не зная как точно трябва да се направи един план в театъра, но аз съм чела Станиславски, ръзлични съветски списания, в които се говори, че работата над една пиеса не може да бъде по малко от няколко месеца. Така се работи и в Съветския съюз, а у нас винаги пиесите се претупват за месец и половина, два. У нас пиесите никога не се дойзработват до край, а винаги само в основните линии. Липсва подробна работа с актьора. А това съвсем не е така. Младите артисти, за които говори др. Дановски не само, че не се развиха, а в значителна степен се истъркаха и шамповаха. И това не можеше да бъде друго яче при толкова бърза подготовка на роли и при такава повърхностна работа с тях. Управлението на театъра и партийното бюро трябва да се считат пряко отговорни за развитието на всеки млад артист в театъра. Управлението на театъра и Партийното бюро съвместно трябва да ръководят приемането на новите кадри в театъра, съобразявайки се от главното условие: способност и политическостност.

ГЕОРГИ РАДАНОВ: Аз напълно съм съгласен със изказванията на другарите. И аз сам не зная защо ме направиха лауреат и защо ме повишиха четвърта категория. Намирам, че кадровата политика в театъра е непълноценна.

БОЛИС АРАБОВ: На лице са вече факти, че хората, че хората, които излизат от ДВТУ не са зрели все още за сцената. Нямам изграден за работата си над даден образ. Нека не говорим за системата на Станиславски, тъй като на лице е факта, че ние сме много далече от нея. Несъобразявайки се с това, ръководните лица в наши театър са наклонни така, поне сега се знае да ликвидират със стажантския институт в Народния театър и веднага след свършване на четиригодишния курс в ДВТУ, завършилите да бъдат изпращани на групи в провинциалните театри. А като се има предвид състоянието на нашите провинциални театри, липсата на добре подготвени актьорски и режисьорски кадри, ясно е че такова разрешение на въпроса с най-младите е погрешно, вредно. Трудно и отговорно е да се работи с младите актьори, а ето, че се бяга от тази отговорна задача. Изглежда, че много от ръководните фактори в театъра, ръководими от мързел, страх и корист намират най-лесно разрешение на въпроса с най-младите, именно в убиването им като кадри. Действително много по-лесно е, вместо да си блещкаш главата за млади и неопитни хора, да работиш със стари изпитани актьори. Но не се ли мисли по това, как ще бъде след години, не само в Софийския народен театър, но и в театрите в цялата страна?

ИВАНКА МИЛЕВА: Понеже стажантската ми практика в театъра с участието в пиесата "Влакът от север", то естествено изводи те за работата в театъра аз може да направя от тази си работа. Съобразявам се с това, че случаят не е типичен за начина на работата в театъра, но смятам, че неудачите тук в никакъв случай не бива да се оправдават като случайност. Напротив те разкриват общи слабости на работите в театъра, както в организационно тъй и в кадрово отношение. Защо беше нужно да се дава един такъв минимален срок - 1 декември до 15 януари за поставянето на новонаписаната българска пиеса, непроверен още от сцената още в процес на оформяване и дописване. Такъв план обърка режисьорите, принуди ги да работят прибързано, незадълбочено, непоследователно. Картиците се минаваха на сцената, за да се чуе техното общо звучение, да се търсят неща за оправяне. За сметка на това изостана щателното творческо моделиране на образите, анализирането на действието и конкретната педагогическа работа с младите актьори засти в пиесата. От тук произтича и извода - никаква кадрова политика.

За бързото излизане на спектакъла заработи само едн състав, като вторият фактически отпадна. За неправилната педагогическа, нетворческа работа с младите говори и съвсем безпринципното сменяване на млади изпълнители. Всичко това опровергава грижите и старанието на управлението за кадрите, тия грижи са чисто формални. Каква полза от това, че ще в емат при разпределянето на ролите двайсетина млади актьори, когато с така оформения колектив няма да се работи, както е необходимо да се работи с млади: задълбочено, търпеливо, щателно, когато целия този колектив няма да бъде изведен до крайния резултат. При тая светлина на фактите е ясно, че излизането на спектаклите е самоцелно и не в процеса на тяхната подготовка не стоят въпросите за развитието на кадрите, за тяхното възпитание за педагогическата страна на дадена подготовка. Това положение на младите в театъра е резултат на това, че управлението на Народния театър не се опира на организациите БКП и ДСНМ, а на отделни личности. Между актьорите е създадена поговорката "кажи ми режисъра, за да ти кажа кои актьори ще участват в пиесата".

Според мене мерки за подобрене са: Първо - ДСНМ, под ръководството на БКП да положи конкретни грижи, като отговаря за професионалното и организационно развитие на всеки свой член. Второ - да се даде възможност да наши опитни артисти режисьори да поставят пиеси от репертоара на театъра. Трето - да се даде възможност на млади актьори, проявили режисьорски кадри, да работят с младите си колеги. За работата ни с др. Бабочкин предлагам: да водиме практически занимания, като работим предварителен план, така че всички младежи да вземат участие, за да ни бъде ясно разликата от досегашната ни работа и новото което ще възприемем. Предмет на занаятията ни да бъдат готови наши действия и откъси. Млад наш режисьор да постави пиеса с младежите под ръководството на др. Бабочкин.

АНТОАНЕТА МИЛЕВА: Главното за което трябва да се говори е за грижата на управлението на театъра за младите. Грижа има, но едностранчива и неправилна. Това произлиза още от създаването на Филиала. Тенденцията беше да се обособи Филиала като отделен театър. Пиесите, които се играят във Филиала се разпределят между младите, които са в него. При случай, когато не им достига възраст се прибъгва до артисти от Народния театър. И ето навикът да се дават централните и отговорни роли на едни и същи хора. Неправилно отношение и към тези, които играят тези роли и към тези които играят малки роли. Или въобще не участвуват в пиесите.

Малки и незначителни роли у нас съществуват, защото режисьорите ни не ни ги правят интересни, не създават работа около тях и често пъти съвсем ги отминават. Нашите режисьори се интересуват повече от това дали спектакълът ще излезе добре и как те ще представят пред обществото без да се гледа на това дали актьорът се развива като актьор, като обществено полезен човек. Всеки режисьор е свикнал да работи с известни актьори и не му се иска да се опитва с други. Най-вече с младите, с които въпроса е найстина труден. При нас специално младите работата стои така: има актьори които са определени за големите роли. От тях едни играят положителна роля а други отрицателна: втора група играят така наречените средни роли трета група играят малките, дори при нас като чели роли вървят в степени определени актьори има определени за вечни дубльори и най-накрая има такива, които стоят без работа. Когато става разпределянето на пиесите, не се мисли достатъчно сериозно и правилно и става нужда после да се променят актьорите, за това много пъти сме говорили но ни се отговаря, че такива случаи има и в Съветския съюз. Ето какъв е случаят с другаря Раданов. Дадох му ролята на Годун. Счупи си ръката и трябваше да се търси друг Годун. Счупването на ръката на Раданов беше добре дошло. Липсваше честост и откровеност, за да се каже на Раданов, че не само ръката му пречи да работи ролята но и че не е за Годун. Нещо повече. До последния момент той беше заблуждаван че ще играе ролята. Друг случай: другарката Славка Славова играе всички деца, които съществуват в пиесите, не сме я виждали в други роли. Не би могло смятът аз, правилно да се развива по този начин като актриса. Ако нашата работа се планира така, че едновременно да се репетира няколко пиеси и премиерите се застигат една след друга, тогава няма да има безработни в театъра. Срамно е, че най-облагодетелствани от народното правителство сме ние, актьорите, а най-малко производство даваме.

ДЖУНОВ: От вашите изказвания на първото и второ събрание ръководството на ДСНМ, с помоща на Партийното бюро, ще се помъчи да разреши проблемите, които ни интересуват.

Събранието е закрито.

Музей 48

Одобрявам,

ДИРЕКТОР: *А. Темежков* П Р О Т О К О Л

Вх № *С18* 17/11 1955 г.

Днес, 23.11.1955 г. комисията назначена със заповед № 121 от 15.11.1955 г. на др. Директор на Народния театър "Кръстьо Сарафов" в състав: председателя - Георги Каракашев - гл. художник и членове: Петко Гоневски - зав. пост. част, Георги Балевски - гл. счетоводител, Хр. Фицов и Цветка Колчев - скулптори - представители на Съюза на художниците се събра и реши, че за изработване на посмъртната маска на нар. артист Кръстьо Сарафов от скулптора Кирил Пауновски за театъра следва да се заплати сумата 1200 /хиляда и двеста лева.

Настоящия протокол се състави в 4 еднообразни екземпляра.

КОМИСИЯ:

1. *Г. Каракашев*
2. *Петко Гоневски*
3. *Георги Балевски*
4. *Хр. Фицов*
5. *Цветка Колчев*

Визирал:

А. Темежков

22 712 810

Samuel Hill

1870

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]